

NOTĂ DE FUNDAMENTARE

Secțiunea 1:

Titlul proiectului de act normativ

HOTĂRÂRE pentru aprobarea plății contribuției financiare restante a României pentru anul 2021 și pentru anul 2022 și plății primei tranșe a contribuției financiare a României pentru anul 2023 la programele opționale ale Agenției Spațiale Europene (ESA)

Secțiunea a 2-a:

Motivul emiterii actului normativ

2.1 Sursa proiectului de act normativ

Proiectul este inițiat de Ministerul Cercetării, Inovării și Digitalizării.

2.2 Descrierea situației actuale

România a devenit cel de-al 19-lea stat membru al Agenției Spațiale Europene în luna decembrie 2011. Conform **Legii nr. 262/2011 pentru ratificarea Acordului dintre România și Agenția Spațială Europeană (ESA) privind aderarea României la Convenția pentru înființarea Agenției Spațiale Europene și termenii și condițiile aferente, semnat la București la 20 ianuarie 2011, pentru aderarea României la Convenția pentru înființarea Agenției Spațiale Europene, semnată la Paris la 30 mai 1975, pentru aderarea României la Acordul dintre statele părți la Convenția pentru înființarea Agenției Spațiale Europene și Agenția Spațială Europeană privind protecția și schimbul de informații clasificate, semnat la Paris la 19 august 2002**, contribuția financiară a României se suportă integral de la bugetul de stat, prin bugetul Ministerului Cercetării, Inovării și Digitalizării (MCID), iar Agenția Spațială Română (ROSA) este autoritatea desemnată să reprezinte România în aplicarea Acordului, informând constant MCID cu privire la obligațiile financiare pe care România le are față de ESA.

Conducerea curentă a ESA este realizată de către Consiliul ESA, care se întrunește trimestrial, și este compus din cele 22 de state membre, iar conducerea la nivel superior se realizează de către Consiliul ESA la nivel ministerial, care se întrunește cu o periodicitate de 2-3 ani, unde delegațiile sunt conduse de către miniștrii însărcinați cu spațiul - de regulă miniștrii cercetării, științei, tehnologiei.

Modul de angajare și plată al contribuției financiare naționale către ESA este stabilit prin Legea nr. 262/2011 și prin Convenția ESA. Sunt două tipuri de contribuții, fixă (denumită obligatorie) și pentru programe (denumită opțională pentru că fiecare țară își determină calitativ și cantitativ programele și misiunile spațiale la care participă).

Contribuția fixă este stabilită prin lege și se calculează ca proporție din venitul național net între cele 22 de state membre, României revenindu-i aproximativ **1%**. Aceasta reprezintă costurile generale de administrare, programele de cercetare fundamentală și costurile asociate Centrului Spațial European din Guyana Franceză, fiind plătită anual conform Legii nr. 262/2011.

Contribuția pe programe reprezintă cota de participare la fiecare dintre programele și misiunile spațiale multianuale ale ESA, selectate de România și aprobate. Miniștrii negociază și angajează participarea pe programe multianuale cu diverse durate și distribuții de costuri. Este angajată o sumă totală, distribuția pe programe fiind aprobată de miniștri conform negocierilor și sugestiilor făcute de Agenția Spațială Română, având în vedere și menținerea contribuției totale a României la nivelul procentajului de 1% din bugetul total ESA. Din derularea fiecărui program rezultă contribuțiile anuale ale României, care sunt calculate ulterior Consiliului la nivel ministerial și vor fi confirmate prin Hotărâre a Guvernului României. Angajarea participării României la programe în cadrul Consiliilor ESA, la nivel ministerial, din anii 2012, 2014, 2016, 2019, s-a făcut în limita sumelor prevăzute în memorandumurile de participare.

Participarea la programele ESA este în măsură să aducă valoare adăugată, atât în termeni economici, cât și de recunoaștere și prestigiu pentru capacitățile științifice și industriale românești, implicate. Sumele transferate la

ESA sunt utilizate pentru finanțarea contractelor care se încheie direct între entitățile naționale și ESA. Bugetului ESA este multianual, fapt ce determină ca sumele transferate să poată fi utilizate pe toată perioada de valabilitate a contractelor.

ESA funcționează după **principiul fair-return**:

- contribuția financiară a României se poate returna integral în țară, sub formă de contracte încheiate între ESA și persoane juridice române;
- proprietatea intelectuală/industrială rămâne în România.

Prin programele ESA s-a obținut un retur al **contribuției naționale în jurul valorii de 86% pentru perioada în care contribuția a fost achitată**, capacitățile naționale permițând **creșterea la 100%**, acest retur fiind superior celui obținut în programul de cercetare și inovare al Uniunii Europene. **ESA garantează statelor membre care au încheiat perioada de tranziție un retur de minimum 93%. Pentru statele care au dificultăți în a atinge acest coeficient de retur, se instituie un Task Force pentru Politică Industrială, luându-se măsurile de sprijin adecvate. România a încheiat perioada de tranziție în iulie 2022.**

Se poate aprecia că, în prezent, **investiția în programele ESA este dintre cele mai eficiente, fondurile fiind cheltuite integral în țară**. Practic, fondurile de cercetare-dezvoltare sunt alocate de ESA către entitățile naționale de cercetare-dezvoltare pentru realizarea de programe spațiale europene, riscurile fiind minime, iar ritmicitatea obținerii rezultatelor optimă, eficiența managementului ESA fiind confirmată începând cu 1976.

Sumele alocate prin ESA pot fi utilizate integral de către institutele de cercetare naționale, de către universități și companii de înaltă tehnologie românești, pentru a permite accesul organizațiilor din România la tehnologiile din patrimoniul ESA, în vederea dezvoltării și promovării de capacități naționale de cercetare, educaționale și industriale, în domeniile spațial, aeronautic, securitate și altor domenii conexe.

În perioada 1 iulie 2018 – 19 octombrie 2022, din cauza neefectuării plăților, România nu a avut drept de vot în cadrul Consiliului și Comitetelor de program ESA, deoarece conform Convenției ESA, Art. XI, pct. 6b, un stat membru pierde dreptul de vot în cadrul Consiliului și Comitetelor de program ESA atunci când suma arieratelor depășește valoarea contribuțiilor pentru anul financiar curent.

ESA a solicitat prezentarea unui plan de plăți de către România, plan de plăți care nu a fost prezentat în mod formal. ESA a propus la 24 mai 2022 Comitetului Administrativ și Financiar al ESA să recomande Consiliului ESA, spre adoptare la 12 iulie 2022, o decizie prin care, în lipsa prezentării de către România a unui plan de plăți asumat până la 31 iulie 2022 și nerecuperarea dreptului de vot până la Consiliul ESA din 19 octombrie 2022, vor fi implementate o serie de măsuri dintre care menționăm:

- Suspendarea, până la recuperarea dreptului de vot, a principiului fair-return prin care contribuția financiară a României se poate returna integral în țară, sub formă de contracte încheiate între ESA și persoane juridice române, în urma licitațiilor deschise;
- Acordarea, cu prioritate, entităților care nu sunt înregistrate în România, a contractelor pentru realizarea programelor ESA, pentru perioada în care România nu are drept de vot.

Prin aprobarea H.G. nr.1216/2022 a fost achitată suma de 330.000.000 lei, reprezentând contribuția financiară restantă a României pentru anul 2019, anul 2020 și parțial pentru anul 2021 la programele opționale ale Agenției Spațiale Europene (ESA), astfel încât contribuția restantă a României de 102.263.517,89 euro a devenit **35.576.643,08 euro (177.883.215,4 lei)**. După efectuarea plății, **România și-a redobândit dreptul de vot până la data de 31.01.2023, termenul primei facturi din 2023** pentru programele ESA. Trebuie precizat că este pentru prima dată în istoria ESA, de la înființarea sa în 1975, când un stat membru ajunge în situația pierderii dreptului de vot.

În cazul în care România nu își achită contribuțiile restante la ESA, dreptul de vot va fi pierdut din nou, iar România va fi în pericol să **își compromită complet credibilitatea în ceea ce privește Acordul semnat cu Agenția Spațială Europeană, ratificat prin Legea nr. 40/1993 și prin Legea nr. 262/2011**, nu numai dreptul de vot.

În perioada 21-23 noiembrie 2022, delegația României a participat la reuniunea Consiliului Ministerial ESA cu mandatul aprobat de Guvernul României conform **Memorandumului nr.20D-1324/18.11.2022 cu tema: Aprobarea contribuției financiare a României la programele opționale ale Agenției Spațiale Europene (ESA) pentru perioada 2023-2028**. Detaliile poziției, plafonul și mandatul au fost cele aprobate prin Memorandumul de subscriere. Reuniunea a fost organizată de ESA, în cooperare cu țara gazdă, Franța, reprezentată de Ministerul Economiei și CNES.

Au fost negocieri multilaterale complexe generate de diferența între bugetul solicitat de ESA și disponibilitatea financiară a marilor contributory, Germania și Franța. În final, după 7 runde de ajustare a subscripțiilor, s-a ajuns la o soluție de compromis care permite desfășurarea tuturor programelor în interiorul anvelopei subscribe. Pentru România, subscripția finală totală este conform plafonului aprobat, respectiv 62,5 milioane euro pentru perioada 2023-2028. Detalierea finală pe subcapitole este, în principiu, identică celei orientative din Memorandum, cu excepția subscripțiilor minime pentru a asigura prezența României în programul Civil Security from Space, noul program sprijinit și de Comisia Europeană și SatCen - European Union Satellite Centre, precum și pentru subscrierea la programul de știință SciSpace și Expert care permit comunității științifice din România să poată concura pentru experimente la bordul Stației Spațiale Internaționale.

Subscrierea finală a României, pe programe și subprograme, în cadrul CM22:

Domeniu	Program	Suma în milioane euro
Human and Robotic Exploration	CS#2: Humans BLEO	2.5
	CS#3: Lunar Robotic	2.15
	CS#4: Mars Robotic	4
	ExPeRT	0.2
	Humans in LEO	0.2
Space Safety	S2P P2 COSMIC	3.4
	S2P P2 VIGIL	0.8
	S2P P2 HERA	4.65
	S2P P2 ADRIOS	1.48
Earth Observation	Future EO-1 segment 2	8.0
	TRUTHS	1
Telecommunication and Integrated Applications	Future preparation	0,6
	Core Competitiveness	1
	Partnership Projects	1
	Business Applications and Space Solutions (BASS)	1
	Space for 5G/6G and Sustainable Connectivity	1
	Civil Security from Space	0.3
Navigation	Secure Connectivity	2.1
	NAVISP Phase 3 E1	0.4
	NAVISP Phase 3 E2	0.7
	NAVISP Phase 3 E3	0.5
	LEO PNT	0.9

Technology	GSTP - Element 1 - Develop	4
	GSTP - Element 3 "Fly"	1.7
Space Transportation	Vega E	8.8
	Boost!2	1
	Space Rider 3.1. - Evolution Element	8.7
Commercialisation	Scale-Up! Element 1 "INNOVATE"	0,5
TOTAL 62,5 milioane euro condiții economice 2022		

Plata contribuției la programele opționale se face în baza facturilor emise de către ESA, în trei tranșe anuale, primele două tranșe reprezentând fiecare câte 40% din valoarea anuală a contribuției, iar cea de-a treia tranșă reprezentând 20% din valoarea anuală a contribuției. În anul 2023, România are de plată suma de 45.242.329 euro. Prima tranșă a contribuției financiare a României la programele opționale ale ESA pentru 2023 este în valoare de 18.096.931,6 euro, reprezentând 92.294.351,16 lei.

2.3 Schimbări preconizate

Prin plata contribuției restante pentru menținerea dreptului de vot, România își respectă, în primul rând, angajamentele rezultate din *Legea nr. 262/2011 pentru ratificarea Acordului dintre România și Agenția Spațială Europeană (ESA) privind aderarea României la Convenția pentru înființarea Agenției Spațiale Europene și termenii și condițiile aferente, semnat la București la 20 ianuarie 2011, pentru aderarea României la Convenția pentru înființarea Agenției Spațiale Europene, semnată la Paris la 30 mai 1975, pentru aderarea României la Acordul dintre statele părți la Convenția pentru înființarea Agenției Spațiale Europene și Agenția Spațială Europeană privind protecția și schimbul de informații clasificate, semnat la Paris la 19 august 2002, lege care reprezintă și angajamentul legal în temeiul căruia România este obligată, în continuare, să prevadă credite destinate unor acțiuni multianuale, în bugetele de stat viitoare.*

Ca urmare a plății contribuției restante la ESA se asigură implementarea obiectivului strategic al MCID **II.4. "Susținerea dezvoltării de proiecte strategice de cercetare-dezvoltare (...) în domeniul legat de spațiu și securitate și al tehnologiilor spațiale, inclusiv al proiectelor de colaborare cu ESA (European Space Agency)"** dar și obiectivul pe termen mediu al Ministerului Apărării Naționale *"II. Creșterea relevanței strategice a României în cadrul NATO și UE"* prin *"promovarea profilului României ca pilon de securitate și stabilitate în regiune, monitorizarea, stimularea și asigurarea progreselor determinante în ceea ce privește consolidarea posturii aliate de descurajare și apărare în Sud-Estul Europei și regiunea Mării Negre pe toate cele cinci componente operaționale (terestru, aerian, maritim, cibernetic și spațial)"*, ambele prevăzute în **Programul de Guvernare 2021-2024 "Coalitia pentru reziliență, dezvoltare și prosperitate"** adoptat prin **Hotărârea Parlamentului României nr. 42/2021 pentru acordarea încrederii Guvernului.**

Prin prezentul act normativ, se va aproba plata sumei de 273.735.232 lei, reprezentând contribuția financiară restantă a României pentru anul 2021 și pentru anul 2022 și prima tranșă a contribuției financiare a României pentru anul 2023 la programele opționale ale Agenției Spațiale Europene (ESA), ceea ce va conduce la menținerea dreptului de vot al României în cadrul Consiliului și Comitetelor de program ESA.

Beneficiile subscrierii de către România la programele opționale ESA pentru ciclul 2023-2028

A. Space Safety

1. Utilizarea de către România a radarului din Cheia pentru detecție statistică a obiectelor spațiale nefuncționale;
2. Valorificarea cunoștințelor, competențelor și realizărilor din RO în domeniul asteroizilor cu potențial periculos (NEO), prin participare la misiunea APOPHIS, vizualizarea NEO din direcția soarelui și integrare senzori în rețeaua europeană NEO-ESA;

3. Participarea României, prin competențele acumulate, în proiectarea bazei de date cu efecte NEO la proiectarea misiunii DRACO, în partea de simulare a fragmentării corpurilor artificiale care intră în atmosferă;
4. Utilizarea potențialului României în domeniul nanosateliților, pentru contribuția la servicii operaționale de vreme spațială (SWE);
5. Realizarea unui demonstrator pentru misiune CREAM, în continuarea perioadei 1, competente construite pe nișa de oportunitate; 6/ Studii și cercetări experimentale specifice domeniului de siguranță spațială.
6. **Misiunea Vigil** constă în amplasarea unui satelit ESA pentru monitorizarea activității solare în proximitatea Soarelui. Simulatorul end to end la care participăm cu proiectare și realizare este destinat pentru verificarea și validarea instrumentelor optice utilizate de acest satelit.
7. Continuarea și finalizarea activităților derulate de organizații industriale din România în Perioada 1 (2019-2022) (Contribuție la misiunea pionieră a ESA pentru apărare planetară. România a contribuit cu proiectare și dezvoltare software de bord pentru procesare de imagini, avionică, controlul navigației, analiza misiunii cube-sat, validarea sistemului de ghidare, navigație și control, cablaje și conexiuni satelitare, componente de sol destinate stimulării). Subscrierea României la CM22 asigură costurile lansării în general și a componentelor dezvoltate de RO.
8. Participarea României la misiunea Adrios este relevantă pentru România, fiind prima misiune a ESA pentru demonstrarea capacităților de îndepărtare a fragmentelor de infrastructură spațială nefuncțională de pe orbite joase.

Oportunități:

- a. Dezvoltarea, verificarea și validarea aplicației software a unității de procesare pentru senzorii de întâlnire (ADRIOS);
- b. Contribuție la fabricarea echipament suport terestru (MGSE);
- c. Studiu pentru sistem de în orbit servicing (servicii de mentenanță pe orbită).

B. Earth Observation

1. Subscrierea României la CM22 pentru acest program permite continuarea activităților de dezvoltare în jurul instrumentului LIDAR pentru teledetecția atmosferei (Multiply), inclusiv îmbarcare pe o aeronavă română pentru efectuarea observațiilor - contribuție la dezvoltarea capacității europene în domeniu, cu aplicații numeroase în domeniul mediului.
2. De asemenea, permite dezvoltarea de sisteme software pentru procesarea datelor satelitare de uz general (SNAP - pachet software cu peste 1 milion descărcări dezvoltat cu contribuția României) sau pentru domenii specifice (Sen4CAP - pachet software pentru monitorizarea activităților agricole dezvoltat cu contribuție României ce stă la baza unor servicii comerciale livrate cu ajutorul platformelor cloud).
3. România participă la programul TRUTH în premieră din faza prototip validată pentru continuarea finanțării (avantaj pentru achiziție semnificativă de competențe în propunerea și dezvoltarea misiunilor spațiale specializate); Misiunea, a cărei fază de proiectare preoperațională a fost finalizată cu succes prin implicarea unui număr restrâns de state (GB, RO, CH GR, CZ), vizează un produs global care deschide perspectiva obținerii unor date de calitate științifică sporită pentru constelațiile consacrate.

C. Telecommunication and Integrated Applications

1. Subscrierea la programul Space for 5G/6G and Sustainable Connectivity va permite desfășurarea de activități pentru adaptarea unui produs deja dezvoltat pentru sincronizarea rețelelor 5G/6G.
2. Prin programul Civil Security from Space va fi posibilă valorificarea oportunității de participare la un program de mare importanță în managementul situațiilor de urgență la nivel european;
3. Programul Secure Connectivity este lansat în comun cu Comisia Europeană, în vederea asigurării comunicațiilor guvernamentale în Europa. Participarea oferă oportunitatea de a dezvolta și valorifica competențele din România în construcția unei infrastructuri de sute de sateliți care vor fi finanțați de Comisia Europeană.

D. Human and Robotic Exploration

1. Participarea României, prin intermediul ESA, la programul Artemis al SUA: Stația spațială în jurul Lunii Lunar Gateway, explorarea suprafeței lunii - Modulul European de Aselenizare și Sprijin Logistic EL3. De asemenea, Mars Robotic permite valorificarea oportunității de participare la misiunea europeană cu

Rover Martian (Rosalind Franklin, fost ExoMars - misiune pentru căutarea vieții pe Marte), respectiv la modulul de aterizare, în urma anulării cooperării cu Rusia.

E. Navigation

1. LEO-PNT este prima componentă a noului program FutureNAV. În cadrul acestei componente se dorește dezvoltarea unui demonstrator constelație sateliți LEO care să fie utilizați pentru PNT, complementar Galileo, EGNOS. În vară a fost deschis un Request for Information din partea ESA pentru a vedea care este interesul statelor membre ESA cu privire la acest program și au existat și actori din România care au răspuns în calitate de parteneri în cadrul unor consorții. Din discuțiile purtate cu ESA și cu industria s-a concluzionat că există capacitate pentru a participa în acest program. Există deja implicare pe domeniu în cadrul unui apel ESA din cadrul H2020. Este o oportunitate pentru România de a fi implicată într-o misiune de la începutul acesteia.

F. Technology

1. Participarea României la programul GSTP reprezintă soluția pentru dezvoltările tehnologice generale în gama TRL 3 - TRL 6.
2. Activitățile îmbracă un spectru larg:
  - realizarea de pompe pentru circuitul de răcire al sateliților și pentru alimentarea motoarelor de rachetă cu combustibil lichid;
  - realizarea unui receptor GPS cu rezoluție de nivel centimetric pentru misiuni de cuplare în orbită;
  - realizarea unui sistem de magistrale termice pentru răcirea sateliților în orbită;
  - realizarea de motoare pas-cu-pas pentru poziționarea antenelor în orbită;
  - printare 3D a structurilor spațiale;
  - continuarea proiectului de realizare a unui vehicul cu decolare și aterizare verticală;
  - dezvoltarea unui motor cu plasmă folosind o arhitectură elicoidală;
  - dezvoltarea unui vehicul sub-orbital cu decolare și aterizare verticală.

G. Space Transportation

1. Participarea la lansatorul Vega E permite dezvoltare stand turbopompe, onboard software, sisteme de telemetrie, studii GNC, participare în inflight demonstrator, activități suport automatizare alimentare LOX/LCH4 ptr M10, dezvoltare capabilități naționale producție ajutate.
2. Participarea la Space Rider Evolution Element: GNC reintrare atmosferă/aterizare, teste de zbor (drop tests), sisteme avionice, sisteme telemetrie, elemente de propulsie (complementare/înlocuire capabilități AVUM), software ambarcabil.
3. Participarea la Boost!2 permite valorificarea oportunităților de participare la: dezvoltare infrastructură port spațial (ex. Capu Midia), dezvoltare sistem complementar pentru tracking și telemetrie BLOS (beyond visual line of sight), facilități pentru integrare sisteme de zbor (ex. integrare rachete sondaj atmosferic, potențial suport pentru reusable upper stage demonstration element).

H. Commercialisation Scale-Up! Element 1 "INNOVATE"

1. Subscrierea la acest nou program permite demararea procesului de înființare a unui Business Incubator Centre în cadrul Universității Politehnice București.

I. OBSERVAREA PĂMÂNTULUI (EARTH OBSERVATION)

1. **Programul Earth Observation Envelope Programme (EOEP)**. Are ca obiectiv dezvoltarea de noi senzori și misiuni, pentru susținerea dezvoltării serviciilor operaționale viitoare, prin valorificarea sinergiei dintre știință și tehnologie. EOEP reprezintă baza activităților ESA în domeniul Observării Terrei propuse pe cicluri de cinci ani interoperabile.
2. Programul are două componente principale:
  - **Componenta "Earth Explorer"** – definirea, dezvoltarea și lansarea de noi misiuni satelitare.
    - a. Misiuni nucleu: GOCE (determinarea unui nou model de geoid), ADM-Aeolus (studiul atmosferei), EarthCARE (studiu privind influența atmosferei asupra radiației electromagnetice);
    - b. Misiuni dedicate: SMOS (studiul circuitului apei în natură), CryoSat (studiul calotei polare), SWARM (studiul câmpului magnetic al Terrei).

- **Componenta de dezvoltare și exploatare** – activități pregătitoare pentru misiunile viitoare
  - a. **Earth Explorer** – misiuni cu caracter științific;
  - b. **Earth Watch** – program pentru sprijinirea utilizării datelor de Observare a Pământului pentru servicii operaționale), exploatarea misiunilor.
- 3. **Programul Copernicus/GMES Space Component (GSC)** are ca obiectiv general dezvoltarea segmentului spațial al COPERNICUS/GMES – Programul European de Monitorizare a Pământului, prin lansarea misiunilor satelitare Sentinel și realizarea segmentului de sol (stații de recepție și procesare a datelor). Acest program face parte din categoria programelor implementate pentru alți parteneri instituționali (în acest caz Comisia Europeană).
Misiunile prevăzute în cadrul acestui program sunt:
  - Sentinel-1: senzor SAR în bandă C (asigură continuitatea misiunilor satelitare ERS 1/2, ENVISAT), aplicații: monitorizarea stratului de gheață, monitorizarea zonelor costiere, managementul situațiilor de urgență;
  - Sentinel-2: senzor multi-spectral de rezoluție medie (asigură complementaritatea cu misiunile Pleiades, RapidEye dar și continuitatea misiunilor satelitare SPOT, Landsat), aplicații: monitorizarea acoperirii/utilizării terenului;
  - Sentinel-3: senzor optic în vizibil și infraroșu termic de rezoluție medie (asigură continuitatea misiunilor ENVISAT MERIS, SPOT VEGETATION), aplicații: oceanografie;
  - Sentinel-4/5: senzori optici care vor echipa MetOp-SG (asigură continuitatea misiunilor satelitare GOME; Sciamachy), aplicații: meteorologie, monitorizarea atmosferei și a schimbărilor climatice;
  - Sentinel-6: misiune radar de referință pentru a continua măsurătorile nivelului mării până cel puțin până în 2030 (realizată în cooperare cu NASA).
- 4. **TRUTHS** (Traceable Radiometry Underpinning Terrestrial- and Helio- Studies) este o misiune operațională în domeniul climei, care are ca scop mărirea capacității de estimare a bugetului radiativ la nivelul scoarței terestre prin măsurători directe ale strălucirii solare. TRUTHS va fi de fapt un "laborator metrologic spațial" care va genera seturi de date de referință indispensabile pentru calibrarea senzorilor instalați pe alte platforme, inclusiv din programul COPERNICUS. Misiunea, a cărei fază de proiectare preoperațională a fost finalizată cu succes prin implicare unui număr restrâns de state (GB, **România**, CH GR, CZ), vizează un produs global care deschide perspectiva obținerii unor date de calitate științifică sporită pentru constelațiile consacrate.

J. TRANSPORT SPAȚIAL (SPACE TRANSPORTATION)

Programul Space Transportation are ca obiectiv dezvoltarea de tehnologii și competențe în domeniul lansatorilor. Utilizarea și explorarea spațiului generează noi cunoștințe despre Sistemul Solar, oferă sisteme de navigație și telecomunicație mai bune și furnizează date științifice importante despre planeta noastră. Toate acestea sunt posibile cu ajutorul unor lansatori orbitali care pot plasa sateliții și navele spațiale pe orbite/traiectorii precise. Accesul în spațiu al Europei este garantat prin acest program, care oferă independența și reziliența necesare în contextul geopolitic actual.

Subprograme componente:

- Ariane
- Vega
- SpaceRider
- Future Launchers Preparatory Programme
- Boost
- CSG – Centre Spatial Guyanais

Prin programul Space Transportation, Europa dezvoltă o gamă de lansatori (Ariane 1-6; Vega C/E), capabilități de realizare în mod autonom a unor misiuni orbitale complexe (SpaceRider), precum și dezvoltarea unei infrastructuri specifice în cadrul cosmodromului din Guyana Franceză - Kourou.

1. Programul *SpaceRider* dezvoltă în Europa capabilități și competențe pentru dezvoltarea primului vehicul orbital European reutilizabil. Acest vehicul oferă posibilitatea realizării experimentelor științifice precum și realizarea unor misiuni de andocare, atât cu ținte orbitale cooperative, cât și non-cooperative.
2. *Vega-E* reprezintă un lansator de capabilități mici/medii versatil deschizând posibilitatea pentru dezvoltarea unor componente de reutilizare a treptelor de lansatori la nivel european.
3. *Motorul M-10* cu oxigen lichid și metan lichid reprezintă o capabilitate importantă la nivel european în domeniul propulsiei spațiale de înaltă performanță.

4. *Ariane 6* reprezintă lansatorul european în gama de capabilitate medie-grea, continuând familia de lansatori Ariane, care a dovedit performanțe ridicate în zboruri anterioare ”pretențioase” (ex.: Ariane 5 a lansat telescopul James Webb al cărui cost total s-a ridicat la 10 miliarde de dolari și care a necesitat o traiectorie complexă de lansare; datorită preciziei ridicate a lansatorului Ariane 5 telescopul James Webb a fost injectat pe traiectoria planificată și nu a necesitat alte corecții suplimentare cu motoarele proprii; astfel, performanța ridicată a lansatorului a generat o posibilitate de extindere a vieții utile a telescopului de la 5 la 10-15 ani).
5. Componentele tehnologice importante în cadrul Ariane 6 sunt motoarele rachetă de înaltă performanță cu oxigen lichid/hidrogen lichid precum și motoarele rachetă cu combustibil solid P120C (element comun cu programul Vega).

K. EXPLORARE SPAȚIALĂ (SPACE EXPLORATION)

Este unul dintre principalele programe majore (denumite programe anvelopă) ale ESA. Acest program gestionează infrastructuri spațiale, toate misiunile cu echipaj uman, misiuni robotice și programe științifice care au ca destinații orbita terestră, Luna și Marte. Programul gestionează toată aria legată de astronautii ai ESA. Programul este structurat pe 4 axe, 2 subprograme transversale - care se referă la toate axele - și un număr de infrastructuri de cercetare. Misiunile se regăsesc în interiorul fiecărei axe.

Cele 4 axe principale sunt următoarele:

- *Astronauți în orbita terestră* (misiunile astronauților europeni la bordul ISS)
- *Astronauți dincolo de orbită* (viitoarele zboruri ale astronauților europeni pe Lunar Gateway în programul Artemis al NASA, dar și contribuția ESA la Artemis, respectiv modulele europene I-HAB și ESPRIT pentru Lunar Gateway, Modulul de serviciu pentru SLS/Artemis).
- *Explorarea robotică a Lunii* (misiuni în cooperare cu NASA, misiunile Luna, în cooperare cu Rusia (suspendate), Marele Lander Logistic European (EL3), exploatarea resurselor Lunii, Navigație și comunicații lunare – Misiunea Moonlight)
- *Explorarea Robotică a planetei Marte* (misiunea ExoMars – Roverul European – misiunea inițială în cooperare cu Rusia, dar acum aflată în reorganizare – și Mars Sample Return – în cooperare cu NASA)

Cele 2 programe transversale sunt:

- *SciSpace* - experimentele științifice folosind infrastructura ESA gestionată de programul de explorare
- *ExPert* - dezvoltare de tehnologii, echipamente și instrumente necesare misiunilor de explorare

L. NAVIGAȚIE (NAVIGATION INNOVATION AND SUPPORT PROGRAMME - NAVISP)

Programul are ca principal scop facilitarea și susținerea generării de propuneri inovative în domeniul navigației satelitare/PNT, prin implicarea statelor membre, ținând cont de coordonarea cu instituțiile Comisiei Europene. Programul NAVISP a fost lansat în anul 2016 cu o primă fază (Phase 1), care a fost urmată în 2019 de o a doua fază (Phase 2), urmând ca la finalul acestui an să înceapă cea de-a treia fază a programului (Phase 3). NAVISP structurat pe trei Elemente care se completează reciproc :

- Inovare în navigația satelitară (Element 1)

NAVISP Element 1 își propune să dezvolte concepte, tehnici, tehnologii și sisteme inovative legate de sectorul PNT, de-a lungul întregului lanț de valori. Pentru acest element, sunt deschise competiții la care pot veni cu propuneri actori din toate statele membre ESA participante în Element 1. Tematicile competițiilor sunt îndreptate către o problemă sau oportunitate specifică din domeniul PNT, identificată de ESA. Activitățile din cadrul elementului 1 sunt finanțate integral de ESA.

- Competitivitate în domeniul PNT (Element 2)

NAVISP Element 2 își propune să mențină și să îmbunătățească capacitățile și competitivitatea industriei statelor participante pe piața globală a navigației prin satelit și, mai larg, a tehnologiilor și serviciilor PNT. Deoarece obiectivul acestui element al NAVISP este de a sprijini inițiativele industriei, activitățile sunt cofinanțate între ESA și industrie.

- Suport pentru Statele membre (Element 3)

NAVISP Element 3 își propune să susțină strategiile naționale PNT, oferind sprijin pe țară și, eventual, pe domeniu, pentru dezvoltarea și promovarea produselor, aplicațiilor și serviciilor bazate pe GNSS și, mai larg, sisteme PNT pentru a stimula cooperarea națională și internațională. Activitățile din cadrul elementului 3 sunt finanțate integral de ESA.

M. TELECOMUNICAȚII ȘI APLICAȚII INTEGRATE

ARTES (**A**dvanced **R**esearch în **T**elecommunication **S**ystems) reprezintă programul derulat de Directoratul de Telecomunicații și Aplicații Integrate (TIA) al ESA în scopul creșterii competitivității industriei europene în domeniul telecomunicațiilor spațiale.

Activitatea este derulată de-a lungul a patru linii generice de program:

- *Future Preparation*
- *Core Competitiveness*
- *Partnership Projects*
- *Business Applications and Space Solutions*

la care se adaugă alte trei linii strategice de program

- *Space for 5G*
- *Space Systems for Safety and Security (4S)*
- *Optical Communications*

Linii generice de program au un caracter permanent, concentrându-se pe dezvoltarea continuă de tehnologii pentru domeniul Sat-Com precum și pentru dezvoltarea de aplicații ale tehnologiilor spațiale existente în scopul creării de noi business-uri în țările participante la acest program. Spre deosebire de acestea, liniile strategice de program sunt create în general pentru un ciclu de finanțare de 4 ani, având rolul de a susține în mod special dezvoltarea unui domeniu tehnologic nou apărut, aflat într-o dezvoltare accelerată și care se presupune că, într-un interval de câțiva ani, va deveni o prezență comună în peisajul industrial.

N. SUPORT TEHNOLOGIC (General Support Technology Plan)

Misiunea asumată de programul GSTP este crearea și dezvoltarea capacității și expertizei în domeniul tehnologiilor spațiale în statele participante. Programul este structurat în trei elemente:

- Element 1 "Develop" - destinat dezvoltărilor și proiectelor propuse de ESA;
- Element 2 "Make" - destinat dezvoltărilor și proiectelor propuse de entitățile industriale;
- Element 3 "Fly" - destinat validărilor în orbită a tehnologiilor nou dezvoltate.

O. APĂRARE PLANETARĂ (SPACE SAFETY)

Obiectivul general al programului S2P este protejarea planetei, oamenilor și bunurilor materiale din spațiu și de pe Pământ de amenințările provenite din spațiu și contribuirea la creșterea siguranței în Europa prin servicii specifice.

Obiectivele specifice: derularea de eforturi comune pentru atingerea scopurilor europene în spațiu, contribuirea la realizarea obiectivului general prin rezultate și responsabilități concrete, plasarea Europei în context global în calitate de conducător și partener de încredere, promovarea tehnologiilor prioritare. Programul S2P se bazează pe rezultatele obținute în programul de cunoaștere a situației spațiale (SSA), luând în considerare activitățile derulate în UE și pe plan național. S2P este structurat pe 5 zone principale de activități, grupate astfel:

- Activități nucleu (Core), cu 3 componente: Vremea spațială (Space Weather/SWE), Apărare Planetară (Planetary Defence/NEO), Fragmente spațiale (Space Debris/SST).
- Misiunea Lagrange: misiune operațională SWE în punctul Lagrange L5, pentru a înlesni efectuarea previziunilor de vreme spațială pe termen scurt și mediu, asigurând o precizie ridicată și micșorarea timpului de prognoză.
- Misiunea HERA: misiune de apărare planetară (NEO) prin trimiterea unui satelit în proximitatea asteroidului Didymos și efectuarea de analize post impact pentru a valida tehnica de schimbare a traiectoriei asteroidului prin impact cinetic.
- Misiuni de servicii pe orbită și îndepărtare activă a deșeurilor spațiale (ADRIOS): urmăresc conceperea de tehnologii și demonstrarea lor prin activități orbitale specifice, dedicate îndepărtării deșeurilor spațiale și/sau prelungirea, după caz, a vieții sateliților prin realimentarea cu resursele necesare.
- Misiunea CREAM: urmărește dezvoltarea și testarea tehnologiilor de evitare automată a coliziunii dintre sateliții activi și resturile spațiale, pentru creșterea siguranței în serviciu a sateliților în contextul creșterii tendinței de amplasare în spațiu a mega-constelațiilor de sateliți.

Sinteza plății datoriei la ESA în 2023

Anul	Factura ESA	Valoare factură	Suma în euro	Suma în lei
2021	ESA-HIF-F-LE-2020-345	32.677.172 euro (achitat 25.736.464,92 euro, conform HG nr. 1216/2022)	6.940.707,08	35.397.606
		Contribuția financiară restantă a României rămasă de achitat pentru anul 2021 = 6.940.707,08 euro		
2022	ESA-HIF-F-LE-2021-345	28.635.936 euro	28.635.936	146.043.273,6
2023	ESA-HIF-F-LE-2022-400	45.242.329 euro	45.242.329	230.735.877,9
TOTAL			80.818.972,08	412.176.757,5

2.4 Alte informații

Nu e cazul.

Secțiunea a 3-a:**Impactul socioeconomic****3.1 Descrierea generală a beneficiilor și costurilor estimate ca urmare a intrării în vigoare a actului normativ**

Achitarea contribuției restante pentru perioada 2021-2022 menține și creează noi locuri de muncă de înaltă calificare în cadrul celor 294 de entități românești eligibile pentru a încheia contracte cu ESA, asigură un retur garantat și un factor de multiplicare semnificativ.

3.2 Impactul social

Crearea de noi locuri de muncă și menținerea celor existente și motivarea tinerilor cercetători să rămână în țară pentru a lucra în cadrul proiectelor pentru dezvoltarea programelor de înaltă tehnologie ale ESA.

Prin plata contribuției ne asigurăm că societățile românești care au aplicat la programele ESA nu vor părăsi România pentru a aplica din partea altui stat membru și astfel se păstrează, respectiv majorează, numărul de angajați și colaboratori în domeniul cercetării spațiale.

3.3 Impactul asupra drepturilor și libertăților fundamentale ale omului

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

3.4 Impactul macroeconomic

Pe măsură ce spațiul devine din ce în ce mai integrat în viața de zi cu zi a cetățenilor, activitățile și capacitățile spațiale sprijină competitivitatea industrială, creșterea economică și inovarea, fiind esențiale pentru economia europeană și producând efecte dincolo de sectorul aerospațial.

Investițiile statelor membre în programele ESA generează o succesiune de impacturi economice, și anume directe, indirecte și induse. Infrastructura spațială oferă, de asemenea, servicii publice esențiale și este un facilitator pentru alte domenii. Prin urmare, valoarea adăugată este generată de veniturile care sunt susținute în mod unic de sistemele spațiale.

Programele ESA se adresează celor mai mari provocări din știință și tehnologie prin promovarea excelenței științifice europene, bazându-se pe 50 de ani de experiență și pregătindu-se pentru deceniile viitoare, având impact strategic la nivel global și producând, de asemenea, beneficii științifice și tehnologice mult dincolo de obiectivele programelor, precum și numeroase impacturi societale. În plus, cheltuielile ESA în industrie și mediul academic influențează întreaga economie, sprijinind industriile critice, creând noi afaceri și locuri de muncă, precum și atrăgând studenți către știință și inginerie.

3.4.1 Impactul asupra economiei și asupra principalilor indicatori macroeconomici

Pentru fiecare euro investit de guverne în programele ESA, studiile au arătat un factor de multiplicare în economie între 4 (beneficii industriale directe) și 16 (prin efectul de propagare în alte zone ale economiei).

Investițiile în programele ESA generează, de asemenea, venituri guvernamentale semnificative deoarece contribuțiile la programele ESA sunt returnate guvernelor sub diferite forme, dintre care menționăm: impozit pe venit, impozite pe produse (inclusiv taxa pe valoarea adăugată) și contribuții la asigurările sociale.

Impactul economic al investiției în domeniul spațial are rezultate foarte bune în comparație cu alte sectoare industriale cheie, ceea ce demonstrează performanța puternică a industriei spațiale în crearea de valoare adăugată pentru economie. De asemenea, ESA stimulează inovarea și afacerile. Fiecare euro investit de guverne în programele ESA atrage până la 2,8 euro de investiții suplimentare din partea terților.

3.4.2 Impactul asupra mediului concurențial și domeniul ajutoarelor de stat

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

3.5. Impactul asupra mediului de afaceri

În prezent, sunt înregistrate și admise pentru a încheia contracte cu ESA mai mult de 294 de entități românești (private și de stat, din industrie, cercetare și universități). Dintre acestea, cele care se califică pentru a încheia contracte sunt în procent de 80% industrie și 20% institute/universități. Achitarea contribuției restante și o situație de stabilitate pentru următorii ani sprijină funcționarea acestor entități și motivează personalul pentru a rămâne în țară, având posibilitatea să lucreze în programele de înaltă tehnologie ale ESA.

3.6 Impactul asupra mediului înconjurător

Prin fondul ESA s-au finanțat și se finanțează o serie de proiecte românești cu impact în domeniul mediului și al climei, după cum urmează:

a) Earth Watch/TRUTHS - Traceable Radiometry Underpinning Terrestrial and Helio Studies

Misiune de avangardă pentru studiul schimbărilor climatice considerată ca suport esențial pentru comunitatea științifică mondială. Sarcina utilă - instrument hiperspectral pentru furnizarea de date de referință privind radiația solară, incidentă și reflectată, în scopul calibrării altor instrumente de observare. Este pentru prima dată când România este implicată în faza de dezvoltare a unei misiuni științifice de asemenea complexitate. Lansarea misiunii este planificată pentru 2026.

b) Copernicus/SENTINEL 5-P

Satelitul Sentinel 5-P a fost lansat în toamna anului 2017 și începând din anul 2018 furnizează informații în coloană despre structura atmosferei, măsurând constituenți precum: NO₂, SO₂, O₃, CH₄ și H₂CO.

c) Copernicus/SENTINEL-2 - Exploatarea datelor provenite de la sateliții SENTINEL-2

Activități desfășurate de Terrasigna SRL: Sistem de monitorizare, în timp aproape real, a tăierilor de pădure, folosind imagini satelitare. Sistemul a fost integrat în prima variantă a portalului Inspectorul Pădurii (inspectorulpadurii.ro), actualul SUMAL 2.0 - Inspectorul Pădurii. Au fost detectate și publicate în portal 5932 de evenimente de tăiere de pădure, în intervalul noiembrie 2016 - iunie 2017. Suprafața totală de pădure tăiată fiind de 8349 ha. Dintre aceste tăieri, în marea lor majoritate cu avize legale, au fost identificate și o serie de tăieri ilegale. Portalul asociază fiecărui eveniment de tăiere un aviz legal, atunci când acesta este emis. Lipsa acestui aviz reprezintă o tăiere ilegală, iar o parte dintre acestea au fost identificate și de către Gărzile Forestiere.

d) EOEP/ADM-Aeolus și EarthCARE*

Misiunile sateliților ADM-Aeolus (pentru măsurarea direcției și vitezei vântului în atmosfera înaltă) și EarthCARE (pentru caracterizarea aerosolilor și norilor, precum și măsurarea radiației); activități desfășurate de INCD pentru Optoelectronică (INOE), Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare Aerospațială Elie Carafoli (INCAS-București); dezvoltarea unui sistem lidar hiperspectral aeropurtat, care să măsoare proprietățile fizice și optice ale particulelor aflate în suspensie în troposferă, precum și ale norilor, folosind o tehnologie de ultimă oră, de înaltă

rezoluție spectrală; România va dispune de cel mai avansat sistem lidar aeropurtat din lume, care va participa în anii următori la multe campanii științifice nu doar în România, ci pe tot globul; datorită acestui lidar aeropurtat, avionul românesc de cercetare ATMOSLAB a fost selectat ca singura platformă exploratorie aeropurtată care va deservi infrastructura de cercetare europeană ACTRIS (Aerosols, Clouds and Trace Gases Research InfraStructure).

3.7 Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva inovării și digitalizării

România alocă fonduri de CDI prin ESA, având următoarele avantaje majore:

- a) Asigurarea de activități pentru organizațiile din România în programe de cea mai înaltă tehnologie – programele spațiale europene;
- b) Accesul organizațiilor din România la tehnologiile din patrimoniul ESA pentru dezvoltarea și promovarea capacității naționale de cercetare, educaționale și industriale în domeniile spațial, aeronautic, securitate și alte domenii conexe;
- c) Asigurarea obținerii de rezultate ale cercetării clare și cuantificabile, prin standardele spațiale ESA;
- d) Asigurarea viabilității tehnologice la nivel înalt pentru cercetarea și industria din România;
- e) Identificarea de nișe de cercetare, tehnologice și industriale la nivel național, european și internațional
- f) Formarea și pregătirea multidisciplinară de specialiști și crearea de locuri de muncă de înaltă calificare.
- g) Realizarea de producție științifică de vârf și creșterea nivelului de calitate al cercetării de bază (fundamentale) și aplicative;
- h) Dezvoltarea și diversificarea de aplicații ale cercetărilor din domeniul spațial în activități industriale, aplicații socio-economice și educaționale.
- i) Utilizarea tehnologiilor spațiale pentru noi domenii (ex. inteligență artificială, comunicații cuantice);
- j) Asigurarea suportului pentru aplicarea directivelor europene la nivel național (monitorizarea terenurilor agricole - subvenții agricole, monitorizarea pădurilor/identificarea despăduririlor, monitorizarea poluării etc.);
- k) Asigurarea răspunsului la creșterea continuă a nevoilor societății din punct de vedere al eficientizării și securității pentru servicii (aplicații bazate pe tehnologii spațiale) de poziționare și navigație (navigație și poziționare aeriană, maritimă, feroviară și terestră).

3.8 Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva dezvoltării durabile

Dezvoltarea durabilă reprezintă o preocupare constantă pentru ESA, care are responsabilitatea de a-și folosi tehnologia pentru dezvoltarea în continuare a omenirii. ESA a dezvoltat deja o gamă largă de programe care vor ajuta la atingerea *Obiectivelor de dezvoltare durabilă* pentru întreg Pământul.

În anul 2015 țările lumii s-au reunit pentru a continua numeroasele succese în domeniul dezvoltării durabile din ultimii 15 ani anteriori anului 2015 și pentru a merge mai departe către alte noi obiective. Noul lor set de obiective, Obiectivele de Dezvoltare Durabilă (ODD), urmărește să pună capăt sărăciei și foametei până în 2030. Prin plata contribuției la fondul ESA de proiecte de cercetare, România participă în mod direct la multiplele proiecte de cercetare spațială care urmăresc îndeplinirea obiectivelor de dezvoltare durabilă.

(Sursa:

https://www.esa.int/Enabling_Support/Preparing_for_the_Future/Space_for_Earth/ESA_and_the_Sustainable_Development_Goals).

3.9 Alte informații

Nu e cazul.

Secțiunea a 4-a

Impactul financiar asupra bugetului general consolidat atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani), inclusiv informații cu privire la cheltuieli și venituri. - Nu e cazul

- în mii lei (RON) -						
Indicatori	Anul curent	Următorii patru ani				Media pe cinci ani
1	2	3	4	5	6	7

4.1 Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care:						
a) buget de stat, din acesta:						
i. impozit pe profit						
ii. impozit pe venit						
b) bugete locale						
i. impozit pe profit						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:						
i. contribuții de asigurări						
d) alte tipuri de venituri (se va menționa natura acestora)						
4.2 Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care:						
a) buget de stat, din acesta:						
i. cheltuieli de personal						
ii. bunuri și servicii						
iii. active nefinanciare						
b) bugete locale:						
i. cheltuieli de personal						
ii. bunuri și servicii						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:						
i. cheltuieli de personal						
ii. bunuri și servicii						
d) alte tipuri de cheltuieli (se va menționa natura acestora)						
4.3 Impact financiar, plus/minus, din care:						
a) buget de stat						
i. cheltuieli de personal						
ii. bunuri și servicii						
iii. active nefinanciare						
b) bugete locale						
4.4 Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare						
4.5 Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare						
4.6 Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare	Nu e cazul.					

4.7 Prezentarea, în cazul proiectelor de acte normative a căror adoptare atrage majorarea cheltuielilor bugetare, a următoarelor documente:

- a) fișa financiară prevăzută la art.15 din Legea nr. 500/2002, cu modificările și completările ulterioare, însoțită de ipotezele și metodologia de calcul utilizată;
- b) declarație conform căreia majorarea de cheltuială respectivă este compatibilă cu obiectivele și prioritățile strategice specificate în strategia fiscal-bugetară, cu legea bugetară anuală și cu plafoanele de cheltuieli prezentate în strategia fiscal-bugetară.

Nu e cazul

4.8 Alte informații

Nu e cazul. Sumele se achită din bugetul MCID, în limita cheltuielilor bugetare aprobate.

Secțiunea a 5-a:

Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare

5.1 Măsuri normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

5.2 Impactul asupra legislației în domeniul achizițiilor publice

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

5.3 Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația UE (în cazul proiectelor ce transpun sau asigură aplicarea unor prevederi de drept UE).

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

5.3.1 Măsuri normative necesare transunerii directivelor UE

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

5.3.2 Măsuri normative necesare aplicării actelor legislative UE

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

5.4 Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

5.5 Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente asumate

Lege nr. 262 din 7 decembrie 2011 pentru ratificarea Acordului dintre România și Agenția Spațială Europeană (ESA) privind aderarea României la Convenția pentru înființarea Agenției Spațiale Europene și termenii și condițiile aferente, semnat la București la 20 ianuarie 2011, pentru aderarea României la Convenția pentru înființarea Agenției Spațiale Europene, semnată la Paris la 30 mai 1975, pentru aderarea României la Acordul dintre statele părți la Convenția pentru înființarea Agenției Spațiale Europene și Agenția Spațială Europeană privind protecția și schimbul de informații clasificate, semnat la Paris la 19 august 2002.

5.6. Alte informații

În perioada 2013-2022 au fost adoptate următoarele acte normative privind plata contribuției României la fondul ESA:

- a) Hotărârea Guvernului nr. 830/2013 pentru stabilirea contribuției financiare a României pentru programele opționale ale Agenției Spațiale Europene (ESA);
- b) Hotărârea Guvernului nr. 1146/2014 pentru aprobarea contribuției financiare a României pentru programele opționale ale Agenției Spațiale Europene (ESA);
- c) Hotărârea Guvernului nr. 1018/2015 pentru stabilirea contribuției financiare a României la programele opționale ale Agenției Spațiale Europene (ESA);
- d) Hotărârea Guvernului nr. 799/2016 pentru stabilirea contribuției financiare a României în anul 2016 la programele opționale ale Agenției Spațiale Europene (ESA);

- e) Hotărârea Guvernului nr. 870/2020 privind plata parțială a contribuției financiare restante a României la programele opționale ale Agenției Spațiale Europene (ESA);
- f) Hotărârea Guvernului nr. 1108/2020 privind a doua plată parțială a contribuției financiare restante a României la programele opționale ale Agenției Spațiale Europene (ESA);
- g) Hotărârea Guvernului nr. 1150/2021 privind plata contribuției financiare restante pentru anul 2018 și plata parțială a primei tranșe a facturii pentru anul 2019 a României la programele opționale ale Agenției Spațiale Europene (ESA);
- h) Hotărârea Guvernului nr. 1267/2021 privind aprobarea celei de-a doua plăți parțiale a contribuției financiare restante a României pentru anul 2019 la programele opționale ale Agenției Spațiale Europene (ESA);
- i) Hotărârea Guvernului nr. 1216/2022 pentru aprobarea plății contribuției financiare restante a României pentru anul 2019, anul 2020 și plății parțiale a contribuției financiare restante pentru anul 2021 la programele opționale ale Agenției Spațiale Europene (ESA).

Secțiunea a 6-a:

Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ

6.1 Informații privind neaplicarea procedurii de participare la elaborarea actelor normative

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect

6.2 Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate.

Proiectul de hotărâre are caracter individual și, potrivit prevederilor art. 6 alin. (2) lit. a) din HG nr. 561/2009 și ale art. 3 lit. a) din Legea nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, republicată, astfel că acesta nu este supus procedurii de transparență decizională (consultare publică și dezbateri publice).

6.3 Informații despre consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect

6.4 Informații privind puncte de vedere/opinii emise de organisme consultative constituite prin acte normative

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect

6.5 Informații privind avizarea de către:

- a) Consiliul Legislativ
- b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării
- c) Consiliul Economic și Social
- d) Consiliul Concurenței
- e) Curtea de Conturi

Proiectul de act normativ va fi avizat de Consiliul Legislativ.

6.6 Alte informații

Nu e cazul.

Secțiunea a 7-a:

Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ

7.1 Informarea societății civile cu privire la elaborarea proiectului de act normativ

Proiectul de act normativ a fost publicat pe pagina de internet a Ministerului Cercetării, Inovării și Digitalizării.

7.2 Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice.

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

Secțiunea a 8-a:

Măsuri privind implementarea, monitorizarea și evaluarea proiectului de act normative

8.1 Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ
Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

8.2 Alte informații
Nu e cazul

Față de cele prezentate, a fost elaborat prezentul proiect de *HOTĂRÂRE pentru aprobarea plății contribuției financiare restante a României pentru anul 2021 și pentru anul 2022 și plății primei tranșe a contribuției financiare a României pentru anul 2023 la programele opționale ale Agenției Spațiale Europene (ESA)*, pe care îl supunem Guvernului spre adoptare.

**MINISTRUL CERCETĂRII, INOVĂRII ȘI DIGITALIZĂRII
SEBASTIAN-IOAN BURDUJA**

Avizăm favorabil:

MINISTRUL AFACERILOR EXTERNE

BOGDAN-LUCIAN AURESCU

MINISTRUL JUSTIȚIEI

CĂTĂLIN-MARIAN PREDOIU

MINISTRUL FINANTELOR

ADRIAN CĂCIU

PROPUNEM SEMNAREA

Nume, prenume	Funcția	Semnătura	Data	Nr.
PRISECARU Tudor	Secretar de stat			
SARAGEA Constantin	Secretar general			
DIRECȚIA ECONOMICĂ, ADMINISTRATIV ȘI RESURSE UMANE				
MOISE Lucia	Director			
DIRECȚIA JURIDICĂ ȘI RELAȚIA CU PARLAMENTUL				
SERVICIUL AVIZARE ACTE NORMATIVE ȘI RELAȚIA CU PARLAMENTUL				
CREȚU Corina	Șef serviciu			
DIRECȚIA PARTENERIATE EUROPENE ȘI INTERNAȚIONALE				
VULTURESCU Viorel	Director			
Întocmit: POPA Andrei PAVELESCU Letiția Clara	Consilier al ministrului Șef serviciu			